

Niemcy przed piątą falą pandemii – przygotowania na wariant omikron

Kamil Frymark

Kancelarz Olaf Scholz (SPD) wraz z premierami krajów związkowych podjęli szereg decyzji w związku z nadchodzącą nową falą pandemii. Zaostrzono dotychczasowe restrykcje dotyczące korzystania z restauracji – konieczność każdorazowego przedstawienia testu będzie dotyczyła również podwójnie zaszczepionych, zwolnione z niej będą wyłącznie osoby po trzeciej dawce. Zarazem skrócono kwarantannę oraz izolację zarażonych koronawirusem. Kwarantanna po kontakcie z zarażonym nie obejmuje osób po dawce przypominającej, a kwarantanna lub izolacja wszystkich innych ma się kończyć po dziesięciu dniach (dotychczas – czternastu). Ich skrócenie jest możliwe po siedmiu dniach i przedstawieniu negatywnego wyniku testu PCR (lub certyfikowanego testu antygenowego). W przypadku dzieci zgłoszonych jako osoby, które miały kontakt z zarażonym, kwarantannę wolno skrócić po pięciu dniach i otrzymaniu negatywnego rezultatu testu. Pracownicy placówek opiekuńczych i medycznych oraz instytucji pomocy pracujący z ludźmi szczególnie narażonymi w związku z pandemią mogą zakończyć izolację po siedmiu dniach, ale z obowiązkowym testem PCR poprzedzonym brakiem objawów przez co najmniej 48 godzin przed jego wykonaniem.

W kraju poprawia się sytuacja na oddziałach intensywnej terapii, gdzie przebywa ok. 3,2 tys. pacjentów z COVID-19 (-14% względem poprzedniego tygodnia; zajmują oni 13% miejsc, podczas gdy 17% pozostaje wolnych). Najtrudniejsze warunki nadal panują na wschodzie, szczególnie w Turyngii i Saksonii (najmniejszy odsetek zaszczepionych – 63,7%) – w niektórych regionach oddziały intensywnej terapii są przepełnione. Liczba zgonów w RFN wciąż pozostaje wysoka – 1,5–2 tys. tygodniowo. Według danych z końca grudnia 2021 r. odsetek zakażeń wariantem Omikron wynosił ok. 20% (łącznie do 11 stycznia było to 101 tys. przypadków), ale dynamicznie wzrasta. Do 11 stycznia w pełni zaszczepiono 72% Niemców, a 43% otrzymało dawkę przypominającą (wakcynacji nie poddało się 22% osób w wieku 18–59 lat i 12% w grupie powyżej 60 lat). Jak wynika z informacji ministra zdrowia Karla Lauterbacha (SPD), centra szczepień pozostaną otwarte do końca roku – ich finansowanie jest zapewnione w połowie ze środków federalnych, a w połowie z budżetów landowych. Będzie to konieczne dla rozprowadzenia kolejnej, czwartej dawki preparatu.

W kraju nadal utrzymuje się stosunkowo wysokie poparcie dla ograniczeń pandemicznych – 42% respondentów popiera obowiązujące obostrzenia, dla 31% nie są one wystarczające, a 25% chciałoby ich złagodzenia (badanie ośrodka Infratest dimap z 6 stycznia).

Komentarz

- Poza restrykcjami przyjętymi na początku grudnia (zob. [Niemcy: lockdown dla niezaszczepionych i plan obowiązkowych wakcynacji](#)) i przyspieszeniem akcji szczepień dawką przypominającą głównym elementem przygotowań do kolejnej fali COVID-19 są przepisy dotyczące szybszego zwalniania z kwarantanny. Wraz z dynamicznym przyrostem liczby nowych przypadków (12 stycznia – 80 tys., najwięcej od początku pandemii) rośnie obawa o ciągłość pracy infrastruktury krytycznej. Znaczna część przedsiębiorstw tego typu znajduje się w rękach prywatnych. Większość dużych instytucji – zarówno prywatnych, jak i publicznych – dysponuje planami na wypadek niedoboru personelu, np. wskutek izolacji lub kwarantanny. Operatorzy energetycznej infrastruktury krytycznej (elektrowni, kopalni, sieci przesyłowych) w związku z pojawieniem się nowego wariantu wirusa podejmują środki zaradcze, w tym wprowadzają dodatkowe procedury mające na celu zmniejszenie liczby kontaktów między pracownikami różnych działów (w stołówkach, pomieszczeniach socjalnych itp.), organizują pracę w trybie zmianowym w sposób wykluczający możliwość spotkania się zatrudnionych z różnych zmian, prowadzą akcje szczepień pracowników (osoby o szczególnym znaczeniu dla nieprzerwanej pracy traktuje się priorytetowo) czy przygotowują specjalne pomieszczenia oraz niezbędny prowiant na ewentualność skoszarowania zatrudnionych w miejscu pracy. Część instytucji kieruje niektórych pracowników na dobrowolną kwarantannę (np. straż pożarna w Hamburgu – ok. 1%) lub zgłasza gotowość do elastycznego dostosowania liczby zatrudnionych (przesuwanie w ramach zmian, m.in. w policji), a w razie potrzeby – uzupełnienia ich stanu o stażystów. Na kluczowe stanowiska wyznacza się dodatkowe osoby, aby można było sprawnie zastępować te poddane kwarantannie.
- Opóźnia się debata nad wprowadzeniem obowiązku szczepień przeciwko COVID-19, a jego wdrożenie w marcu (zgodnie z zapowiedziami kanclerza Scholza) wydaje się mało prawdopodobne. Konkretny kształt regulacji pozostaje nieznany, a poparcie w Bundestagu dla idei obowiązkowej wakcynacji dorosłych Niemców – niepewne. Podziały przebiegają w poprzek ugrupowań, a koalicja SPD–Zieloni–FDP nie dysponuje w tej kwestii wystarczającą większością, stąd postulat braku dyscypliny partyjnej w trakcie ewentualnego głosowania oraz złożenie inicjatywy poselskiej (zamiast wniosku rządowego). Jednym z inicjatorów ustawy będzie minister Lauterbach. Dwa odrębne wnioski zamierza złożyć FDP: jeden miałby wprowadzać obowiązkowe szczepienia dla osób powyżej 50. r.ż., a drugi, przygotowywany przez Wolfganga Kubickiego, wiceprzewodniczącego ugrupowania – dotyczyć wykluczenia obowiązkowej wakcynacji wszystkich obywateli. Opieszałość rządu w tej kwestii jest krytykowana przez CDU/CSU jako przykład braku jasnego kursu gabinetu w polityce pandemicznej. Zarazem część deputowanych chadecji zgłosiła gotowość poparcia powszechnego obowiązku szczepień.
- Nadal nierozstrzygnięte pozostają liczne kwestie praktyczne i prawne związane z obligatoryjną wakcynacją – m.in. jej zakres (kogo dokładnie ma objąć), ograniczenie czasowe (postulat wdrożenia jej na np. dwa lata) czy dookreślenie, ile dawek preparatu wchodziłoby w skład pełnego zaszczepienia. Minister sprawiedliwości Marco Buschmann (FDP) wskazał, że w przypadku konieczności powtarzania szczepień co kilka miesięcy byłby przeciwnikiem obowiązku ich wprowadzenia. Do najważniejszych

zagadnień należą sankcje za unikanie wakcynacji (poza zwolnieniami z powodów medycznych) oraz nieznany wpływ wariantu Omikron na dalszy przebieg pandemii w RFN. Do 15 marca zaświadczenie o zaszczepieniu muszą przedstawić pracownicy szczególnie wrażliwych zawodów, w tym medycy i pielęgniarze. Od listopada obowiązek ten dotyczy także żołnierzy. Idea powszechnych obowiązkowych szczepień cieszy się poparciem 61% respondentów (ośrodek badania opinii Insa, 9 stycznia), a nie podoba się 32%. Najwięcej zwolenników pomysłu jest wśród wyborców Zielonych oraz SPD, a przeciwników – w elektoracie AfD (odrzuca go 74% zwolenników partii).

- Demonstracje przeciwko obostrzeniom pandemicznym i obowiązkowi szczepień przebiegają coraz gwałtowniej. W ostatnich tygodniach w różnych częściach Niemiec regularnie manifestuje od kilkunastu do kilkudziesięciu tysięcy osób. Większość zgromadzeń jest nielegalna, a część kończy się starciami z policją (ostatnio m.in. w saksońskim mieście Lichtenstein). Radykalizacja przejawia się m.in. w podżeganiu do zabójstw polityków (m.in. ministra Lauterbacha, premierów landów i przedstawicieli samorządów) na kanałach społecznościowych, w tym szczególnie w komunikatorze Telegram (umożliwia on tworzenie czatów do 200 tys. użytkowników). Zdaniem Federalnego Urzędu Kryminalnego (BKA) jest on używany m.in. przez grupy ekstremistyczne do nawoływania do nienawiści oraz organizowania zgromadzeń przeciwko ograniczeniom pandemicznym. W RFN trwa debata o sposobach ograniczenia działalności przestępczej, do której dochodzi w tym komunikatorze. Rząd stoi na stanowisku, że platforma to medium społecznościowe (podobnie jak np. FB) i podlega rygorom ustawy zwalczającej mowę nienawiści i nieprawdziwe informacji w sieci (Netzwerkdurchsetzungsgesetz; zob. [Niemcy: Walka z dezinformacją i mową nienawiści w Internecie](#)): obowiązkowi usuwania niezgodnych z prawem treści, a w określonych sytuacjach – udostępniania policji danych użytkowników. Za niestosowanie się do tych przepisów Federalny Urząd Sprawiedliwości nałożył na Telegram na początku 2021 r. dwie kary finansowe, lecz dotychczas nie zostały one wykonane.